

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-684/23-P

Název	Salesiánské středisko mládeže - dům dětí a mládeže Plzeň
Sídlo	Revoluční 151/98, 312 00 Plzeň
E-mail	sdbplzen@sdbplzen.cz
IČO	00519740
Identifikátor	600033244
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Martin Bohata
Zřizovatel	Salesiánská provincie Praha
Místo inspekční činnosti	Revoluční 151/98, Plzeň
Inspekční činnost na místě	12. 6., 13. 6., 19. 6. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Zjišťování a hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Školská právnická osoba Salesiánské středisko mládeže-dům dětí a mládeže Plzeň (dále „DDM“) poskytovala v době inspekční činnosti zájmové vzdělávání (dále „ZV“) pro 600 účastníků, z nichž bylo 69 dětí, 496 žáků a 35 ostatních účastníků. V 51 zájmových útvarech (dále „kroužek, ZÚ“) bylo registrováno 490 účastníků, pro 23 účastníků bylo zajištěno

doučování, 87 účastníků registroval otevřený klub Balón. DDM poskytuje zájmové vzdělávání ve formách příležitostných činností, dále v činnosti pravidelné zájmové, táborové, osvětové, individuální a spontánní činnosti.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Posláním DDM je přispívat k celostnímu rozvoji dětí, mládeže a rodin především těch, jež jsou z výchovných, sociálních a finančních důvodů znevýhodněni. V pedagogických, sociálních a terapeutických přístupech je uplatňován pedagogický styl, který rozvinul italský kněz Jan Bosco, zakladatel salesiánů.

Koncepční záměry, cíle a filozofii ředitel vymezil ve školním vzdělávacím programu (dále „ŠVP“), z něhož vyplývá plán činnosti pro aktuální školní rok, ve kterém je kromě vymezení základních klíčových oblastí a cílů rovněž reflektována výrazná personální obměna v DDM. V době inspekční činnosti zajišťovalo ZV sedm interních pedagogických pracovníků včetně ředitele, z nichž si dvě pedagožky doplňovaly v době inspekční činnosti odbornou kvalifikaci. Dílčí pedagogickou činnost vykonávalo 47 externích zaměstnanců formou dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, z nichž 11 splňuje podmínky odborné kvalifikace a 26 je renomovanými odborníky v oboru, kterému se zájmový útvar věnuje. Někteří z pracovníků působí jako dobrovolníci v kroužcích, kde je zájmová činnost zároveň vedena plně kvalifikovaným pedagogem, případně jako výpomoc na letních táborech. Ředitel organizace prokazatelně doložil, že deset pedagogických pracovníků, kteří nesplňují předpoklad odborné kvalifikovanosti, je v pracovněprávním vztahu k organizaci pouze na dobu nezbytně nutnou a personální situace je ze strany vedení řešena.

Záměry a poslání sdílí všichni aktéři zájmového vzdělávání, což bylo v průběhu inspekční činnosti patrné.

Ředitel výborně podněcuje rozvoj DDM v souladu s koncepčními záměry. Při řízení respektuje právní předpisy a vytváří podmínky pro zkvalitňování ZV. Vyhodnocuje činnost DDM ve všech důležitých oblastech. Pro hospitační činnost, která je pojata rovněž jako metodické vedení pedagogů, je vytvořen funkční systém. Na plán hospitací navazuje dokument Informace k hospitacím, jelikož hospitační činnosti jsou pověřeny další osoby podle organizační struktury. Na základě hospitačních záznamů, které vymezují náměty a doporučení pro další práci, byly vytvořeny souhrnné výstupy z hospitací za celý školní rok. Nově od počátku školního roku byla ustanovena vedoucí přímé práce pro vzdělávací i sociální oblast a koordinátorka externistů a praktikantů. Nová organizační struktura byla vytvořena ředitelem pro zajištění participace, pružné komunikace a efektivní propojení pedagogické a sociální oblasti, což se na příkladné úrovni projevilo v součinnosti všech aktérů.

Ředitel DDM vydal směrnici Vzdělávání zaměstnanců, která udává rozsah a podmínky pro další vzdělávání pedagogů, kteří mají povinný rozsah minimálně 12 hodin na sebevzdělávání účastí na seminářích či odborných stážích. Na společných pracovních jednáních dochází k přenosu inspirací, ke sdílení dobré praxe. Příkladným podpůrným nástrojem pro výkon zejména přímé pedagogické práce je supervize, kdy pedagogové mají možnost řešit s odborníky aktuální problémy, kazuistiky, psychohygienu pracovníků, případně týmové neshody. Supervize má za cíl podporovat otevřenou komunikaci a zpětnou vazbu. Výrazně se rovněž podporuje týmová spolupráce a loajalita k filozofii DDM. Příkladné je zařazování efektivní zpětné vazby mezi pedagogy po ukončení činností, které poskytuje podnětné informace pro další práci i pro jejich odborný rozvoj.

DDM se vyznačuje podnětností prostředí, funkční uspořádání jednotlivých částí pro činnosti přispívá k pocitu bezpečí jak fyzickému, tak psychickému, k individuální práci a budování důvěry jednotlivých účastníků. Pro zajištění reálného bezpečného prostředí byl vytvořen

Etický kodex pracovníků střediska a Etický kodex externích pracovníků, který zavazuje respektovat všechny účastníky a klienty v duchu filozofie Dona Boska – podporovat křesťanskou hodnotovou orientaci a rozvíjet preventivní výchovný styl. Účelně je nastaven systém pro zachycení případných signálů rizikového chování.

K zajištění zájmového vzdělávání využívá DDM finanční prostředky z dotace ze státního rozpočtu na úhradu neinvestičních výdajů souvisejících s výchovou a vzděláváním. Činnost finančně podporuje také Krajský úřad Plzeňského kraje, Statutární město Plzeň nebo fyzické či právnické osoby formou darů. V letošním roce středisko využilo i možnosti získání finančních prostředků z projektů spolufinancovaných z Evropské unie. Tyto finanční prostředky byly využity na další vzdělávání pedagogických pracovníků nebo na zajištění inovativního vzdělávání účastníků zájmového vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Všestranné zaměření střediska umožňuje propojení aktivit vzdělávacích a sociálních. Díky tomu se daří zachytit účastníky i ze sociálně znevýhodněného prostředí a motivovat je k zapojení do otevřeného klubu, k doučování, či k účasti na pravidelných zájmových aktivitách. Prioritou v oblasti zájmových kroužků je mezikroužková spolupráce, kdy je cílem vytvořit prostor pro setkávání účastníků jak v obdobně tematicky zaměřených kroužcích, či napříč všemi kroužky.

Hospitační činnost probíhala v pravidelné formě vzdělávání a ve spontánních činnostech.

V otevřeném klubu **Balón** probíhaly spontánní aktivity. Činnost klubu je primárně zaměřená na aktivní trávení volného času účastníků. Nabízena byla škála cílených aktivit sportovního či rukodělného zaměření, naplní dvou činností („KT“ a „Sedmička“) je vytváření postojů k různým mediálně zveřejněným událostem, problémům dneška, k verbální prezentaci svých myšlenek, třibení názorů, k sebepoznání a posilování sociálních vztahů. Po ukončení činností proběhlo tzv. **Slůvko na konci**, kdy probíhaly individuální hovory, při kterých bylo výrazně uplatňováno aktivní sociální učení.

Kroužek **Flétna** je určen k individuální práci s dětmi různého věku v oblasti nácviu zvládnutí základů i pokročilé hry na tento nástroj. Sledované hodiny byly metodicky dobře zvládnuté, samotné hře předcházely průpravné aktivity, jako dechové, artikulační či prstové cvičení. Lektorka dbala na správné držení těla a práci s dechem, účastníky povzbuzovala pozitivní motivací či poskytnutím opory souběžnou hrou. Vedla účastníky k orientaci v notovém textu a umožnila jim výběr písní podle vlastní volby. Relaxací bylo zařazení stolních her s didakticky zaměřeným cílem na hudební nauku nebo poznání lidové písně podle obrázků. Následoval zpěv za doprovodu klavíru a závěrečné hodnocení celého školního roku s akcentem na vlastní posun, postoj ke svému rozvoji hudebnosti a motivaci k pokračování v této aktivitě v dalším školním roce.

Kroužek **Vaření** vedený řeholní sestrou má za cíl seznámit účastníky s přípravou jednoduchých pokrmů. Sledovaná činnost směřovala k vyrobení zmrzlinového poháru s přízdobou dle vlastní volby. Lektorka dbala na bezpečnost při krájení, na dodržování čistoty a pořádku, uplatňovala pozitivní motivaci a podporovala kooperaci účastníků a prožití radosti z vlastní práce. Zařazením dvou stolních her dostali účastníci možnost uplatnit postřeh, zrakově rozlišovat a respektovat pravidla. Tato činnost byla doprovázena přirozeným hodnotícím rozhovorem reflektujícím celoroční práci kroužku.

Klub pro předškoláky je zaměřen na podporu řečových a komunikačních kompetencí, na rozvíjení sociálních dovedností, znalostí a dovedností. Sledovaný kroužek nabízel dětem prostor ke zrakové diferenciaci, vytváření obrázkového příběhu, k přemýšlení, verbálnímu vyjádření a odůvodnění svého názoru. Časový prostor byl vytvořen i pro činnosti pohybové

a pracovní (stříhání, lepení, kreslení). Pozitivní atmosféru podporoval trpělivý a partnerský přístup lektorky ke všem dětem.

ZÚ **Lezení mini** je určen účastníkům od šesti do devíti let. Je veden dvěma lektorkami, které se aktivně věnují tomuto sportu. Sledovaná aktivita probíhala na dvou místech. Venku proběhlo běžecké rozeběhání, v tělocvičně byly organizovány pestré a zábavné aktivity. Pohybové hry s pravidly vedly k pohybovému rozvoji při využití žebřin, boulderové stěny a barevných kolíčků umístěvaných podle volby účastníků, a k upevnění techniky vázání různých uzlů. Účastníci projevovali radost z pohybu, obratnost a motorickou zručnost, schopnost spolupracovat a dodržovat daná pravidla. Lektorky podporovaly pozitivní atmosféru, dbaly na bezpečnost účastníků. Závěrečné zhodnocení celoroční činnosti potvrdilo schopnost dětí sebehodnotit vlastní rozvoj a projevit svůj pozitivní vztah ke zvolenému sportu. Lektorky je vhodně motivovaly k pokračování v novém školním roce.

Kroužek **X box** cílí na podporu pohybového rozvoje a postřehu dětí prostřednictvím virtuální reality. Hospitovaná činnost probíhala formou individuální i skupinové simulace pohybu při různých atletických disciplínách promítaných na plátně. Vedlejším efektem byla potřebná reakce na pokyny v anglickém jazyce. Účastníci byli lektorkou podporováni ve správném postoji, držení paží či efektivním pohybu nohou tak, aby dosahovali co nejlepších výsledků. Aktivní účast lektorky na činnostech přispívala k radostné atmosféře a zdravé soutěživosti. Při všech sledovaných činnostech bylo znatelné cílené rozvíjení osobnosti účastníků při zaměření na jejich individuální potřeby. Rovněž byl výrazně podporován vzájemný respekt a tolerance ke všem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Specifikem křesťanských cílů střediska je nabídka kroužku náboženství, duchovní podpory či přípravy na aktivní křesťanský život. K tomuto účelu slouží vlastní kaple, případně bezprostředně sousedící kostel a personální podpora z místní salesiánské komunity a farnosti.

Jedním ze záměrů specifikovaných v koncepčních dokumentech DDM je přispívat k celostnímu rozvoji mladého člověka, cílem je práce především s dětmi a mládeží, kteří jsou z různých důvodů znevýhodněni. V průběhu inspekční činnosti bylo zjištěno, že se daří tyto záměry naplňovat. Účastníci prokazovali zájem o nabízené akce, s důvěrou se obraceli na vedoucí, aktivně se zapojovali do hodnotících aktivit, kdy projevovali umění naslouchat druhému. Znatelná byla rovněž vzájemná pomoc, respekt k druhým a zodpovědnost. Osobním příkladem pedagogů, aktivizujícími metodami a promyšlenou organizací práce byli účastníci silně vnitřně motivováni, v důsledku čehož prokazovali výborné výsledky ve sledovaných činnostech, zejména v dosahování osobnostních a sociálních kompetencí. Znatelná byla podpora talentu a nadání účastníků.

Pro DDM je rovněž významná táborová činnost, která probíhá formou pobytových či příměstských táborů. Pro nadcházející prázdniny je zajištěno 35 táborů pobytových a tři městské a příměstské. Tematicky jsou tábory různě zaměřené. Vždy je hlavním záměrem podpora osobnosti účastníků.

Vztah střediska a farnosti, který se vymezuje společným základním cílem celostního rozvoje člověka v duchu pedagogiky Dona Bosca, je podrobně specifikován v Salesiánském výchovně pastoračním projektu Plzeň - Lobzy 2020 – 2026. Další spolupráce probíhá na úrovni konzultací s příslušným poradenským zařízením či s nadacemi (Nadace Terezy Maxové).

Výsledky z klubu Balón jsou účastníky tradičně prezentovány při akademii, kdy v průběhu kulturního odpoledne vystoupili účastníci v různých kategoriích. Tato tradiční akce je přístupná rodičům.

DDM zveřejňuje hodnocení své činnosti ve Výročních zprávách Salesiánského střediska mládeže – dům dětí a mládeže Plzeň, která je přístupná na webových stránkách organizace. Předložený kalendář akcí dokládá bohatou činnost DDM v průběhu školního roku tematicky zaměřenou k profilaci DDM, či k dodržování tradic a křesťanských svátků.

Další zjištění

Hlavní činností DDM je zájmové vzdělávání. Středisko je registrováno rovněž jako poskytovatel sociálních služeb, kdy nabízí pomoc rodinám a mládeži v sociálně aktivizačních službách pro rodiny s dětmi, organizuje nízkoprahové zařízení pro děti a mládež 'Vzduchodol' a doprovází pěstouny dětí v pěstounské péči při činnosti Centra pomoci Střecha. V rámci systematického a celostně pojatého propojení zájmového vzdělávání a sociální činnosti je působení Salesiánského střediska mládeže – domu dětí a mládeže Plzeň z hlediska budování občanských postojů, hodnot a celostního rozvoje dětí, mládeže a jejich rodin velmi přínosné a příkladné.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- od poslední inspekční činnosti došlo k nárůstu zájmových útvarů i počtu účastníků
- zaznamenána byla značná personální obměna
- změnou prošel systém řízení organizace
- modernizaci zaznamenaly učebny a kuchyně

Silné stránky

- jasná a všemi sdílená filozofie a vize, která koresponduje s posláním domu dětí a mládeže, je nastavena v ŠVP, ze kterého je konkretizován plán činnosti na aktuální školní rok
- podnětnost prostředí a funkční uspořádání jednotlivých místností výrazně napomáhá zajišťovat jak fyzické, tak psychické bezpečí v průběhu zájmového vzdělávání i budování důvěry jednotlivých účastníků
- cílená práce s pedagogy a efektivní rozvíjení vzájemných vztahů podporuje zdravé klima
- uplatňovaný respektující přístup a vzájemné předávání zpětné vazby mezi všemi účastníky vychází z filozofie domu dětí a mládeže
- pedagogové cíleně rozvíjejí osobnost každého účastníka a příkladně zohledňují jeho individuální potřeby
- uplatňováním vhodných strategií je účinně podporována tolerance a respekt ke všem účastníkům.

Příklady inspirativní praxe

- ředitelem vytvořený funkční systém participativního řízení, ve kterém je účelně provázána pedagogická oblast se sociální činností, příkladně podporuje součinnost všech aktérů zájmového vzdělávání

- příkladným podpůrným nástrojem pro práci pedagogů je pravidelná supervize probíhající za účasti erudovaných odborníků, vedení organizace tak reaguje na potřeby každého pedagoga a cíleně rozvíjí jeho osobnostní i profesní kvality
- příkladné zařazování denní zpětné vazby mezi pedagogy jim poskytuje podnětné informace, které uplatňují při další práci i v odborném rozvoji
- přirozeně uplatňovaná vnitřní motivace podporuje jednotlivé účastníky v rozvoji sociálních a zejména osobnostních kompetencí a formuje jejich občanské postoje
- ve středisku jsou cíleně propojovány sociálně aktivizační služby se vzděláváním, čímž je nastavená příkladná práce se sociálně znevýhodněnými účastníky i jejich rodinami.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- zaměřovat se na podporu nequalifikovaných pedagogů pro získání potřebné odborné kvalifikace
- dále rozvíjet příkladnou úroveň poskytovaného zájmového vzdělávání.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školské právnické osoby vydaná dne 25. 2. 2006 pod č. j. 62/2006 Salesiánskou provincií Praha, Kobyliské nám. 1000/1, 182 00 Praha 8
2. Jmenovací dekret ředitele školské právnické osoby vydaný Salesiánskou provincií Praha ze dne 18. 12. 2015 pod č. j. 176/2015 s účinností od 1. 1. 2016
3. Osvědčení o absolvování funkčního studia ředitele vydané Národním institutem dalšího vzdělávání pod č. j. FS01/2015/KPŽu/1 dne 19. 3. 2015
4. Statut školské právnické osoby č.j. 109/2014 ze dne 26. srpna 2014
5. Školní vzdělávací program Salesiánského střediska mládeže domu dětí a mládeže Plzeň platný v aktuálním školním roce
6. Vnitřní směrnice Vzdělávání zaměstnanců pro aktuální školní rok
7. Vnitřní řád Salesiánského střediska mládeže domu dětí a mládeže Plzeň platný v aktuálním školním roce
8. Evidence účastníků pro aktuální školní rok
9. Písemné přihlášky účastníků k pravidelné činnosti (zájmové kroužky) platné v aktuálním školním roce
10. Záznamy z jednání pedagogické rady
11. Deníky a třídní knihy zájmové činnosti navštívených kroužků
12. Plán činnosti Salesiánského střediska mládeže domu dětí a mládeže Plzeň pro aktuální školní rok
13. Záznamy z provedených hospitací a výstupy z hospitační činnosti
14. Výroční zpráva Salesiánského střediska mládeže domu dětí a mládeže Plzeň za rok 2021
15. Kopie dokladů o dosaženém odborném pedagogickém vzdělání pedagogických pracovníků (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušného inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Marie Sládková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ivana Bartošová, školní inspektorka

Ing. Monika Zelená, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.